

Ad / Soyad :

Sınıf / No :

ÇÖZ
BİTİR

Hikâye Türü ve Özellikleri

1. Hikâye türü ile ilgili olarak

- İnsan yaşamının bir bölümünü, yer ve zaman kavramına bağlayarak ele alır.
- Olay eksenli bir türdür, temelde bir olay vardır ve genellikle yüzeyseldir.
- Ayrıntıya girilir, olayın öncesi ve sonrası detaylı bir şekilde anlatılır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız II
D) I ve III E) Yalnız III

2. Aşağıdaki metinlerden hangisi olaya bağlı bir türden alınmamıştır?

- A) İleri!.. Geri!.. Yana!.. diye işaretler veriyor, bir taraftan da soğan ekmek tıknıyordu. Kamyon içindeki yirmi iki müşterisiyle beraber sokağa çıkıp biraz ilerledikten sonra durdu.
- B) Bilirsiniz, insanoğlu dünyaya geldiği andan itibaren, daha çelimsiz bir yavru iken, nefes almaya başlar başlamaz istemeye de başlar. Yemek ister, içmek ister, biraz daha büyüyünce etrafında neyi görürse ister.
- C) Ara sıra otomobil herhangi bir sebeple yavaşlar gibi olunca delikanlı, yüzünde zapt edemediği bir dehşet ifadesiyle yerinden fırlıyor, "Acaba duracak mı?" Para toplamaya mı başlayacak diyor; araba tekrar hızlanınca derin bir nefes alarak yerine çekiliyor ve atlamak için kesin kararını veriyordu.
- D) O, galiba kötü yola sapmış, yoksul ailelere göre suçların en büyüğünü işlemiş, yani birkaç para yemişti. Zenginler için eğlence peşinde koşan adam, yalnızca budalalık etmektedir. O, gülümseyerek söylendiği gibi hovardanın biridir.
- E) Odanın ortasında dikiliyor ve acılı bir şaşkınlıkla çevresine bakınıyordu, kapıya gitti, açıp dışarıyı dinledi. Ama yapacağı şey bu değildi. Birden duvar kâğıdının delik olduğu köşeye atıldı, elini delikten sokup yokladı, kâğıdı gözden geçirdi.

3. Aşağıdaki parçalardan hangisi kahraman anlatıcının bakış açısıyla verilmiştir?

- A) Tramvay beygirlerine bakıyorlardı, ayaklarını açmışlar, oldukları yerde duruyorlar. O mavnalarda ne kadar yemiş varsa hepsi dansa kalkmıştı. Herkes köprüye doğru koşmaya başladı.
- B) Ortada küçük bir havuz, içinde gazoz şişeleri etrafında biraz çimen, kınaçiçekleri. Kahve pencerelerine sicimler gerilmiş, gece sefaları, telgraf çiçekleri, kireçle sıvanmış yarım tenekeler içinde sardunyalara sıralanmış.
- C) O zaman biz de şaşmıştık. Sonra oturduğumuz bostanda bir tersaneli vardı, ben ona sordum, o dedi ki, dubaların zincirleri paslanmış, bel kalınlığında midye tutmuştur.
- D) Bir zaman sustular. İlerde çamurların içinde yatan koca öküzün başucunda, iki kartal, alçaktan dolaşıyordu. Hafiften esen rüzgâr, leş kokusunu baba, oğulun burnuna kadar getiriyordu.
- E) Sonra çamurların içine yıkılır kalır. Etraf aydınlanınca iş, kartallara, gördüğün gibi leş kargalarına düşer. Delikanlı, büsbütün hayretle açılan gözlerini bir babasına bir bataklıkta çeviriyordu.

4. Muhabatı şam hırkalı, zayıf, uzun boylu, kalın sesli harbiye Nezareti Mektubi Kalemi müsevvitlerinden Fevzi Bey:

"Yok hacım" dedi, "bu biraz hilafı oldu."

Faik Efendi bozulmuş, sordu:

"Neden?" dedi.

"Neden olacak elmasım, köprünün üstü beş yüz bin kişi alır mı?"

Faik Efendi kaşlarını kaldırıp düşündü. Dinleyenler gülmüşediler. İmamın oğlu Rıza dedi ki:

"Faik ağabey, ağzın kızdı da ölçüyü kaçırdın."

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahraman bakış açısıyla yazılmıştır.
- B) Günlük konuşma dilinin imkânlarından yararlanılmıştır.
- C) Diyaloglara yer verilmiştir.
- D) Durum hikâyesinin özelliklerini yansıtmaktadır.
- E) Betimsel öğelere yer verilmiştir.

5. Durum hikâyesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatımda çağrışımlara, izlenimlere, tasvir ve tahlillere yer verilir.
- B) Serim, düğüm, çözüm planı uygulanmaz.
- C) Kurucusu Guy de Maupassant'tır.
- D) İnsanla ilgili bir durum, belli bir ortam içinde yansıtılır.
- E) Türk edebiyatındaki en önemli temsilcileri Memduh Şevket Esendal ve Sait Faik Abasıyanık'tır.

6. Hikâye ile romanın karşılaştırıldığı aşağıdaki açıklamaların hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) Hikâyeler kısayken romanlar daha uzundur.
- B) Hikâyede tek olay varken romanda olaylar zinciri vardır.
- C) Hikâyede temel öge olayken romanda karakterdir.
- D) Hikâyede olayın geçtiği yer darken romanda geniştir.
- E) Hikâyelerde kahramanların tanıtımında ayrıntıya girilirken romanda girilmez.

7. Kamyon, Zincirli Han'ın dar ve basık kapısından, yan duvarlara sürtünüp sıvaları dökerek ve üzerine bağlanmış sepetlerle çuvaları dört tarafa fırlatarak ıkına sıkına çıktı. Şoför bir eliyle direksiyona yapışmış, dört metre genişliğindeki sokağın karşı tarafındaki berber dükkânlarına girmeden sola manevra yapabilmeye uğraşiyor; öteki eliyle de ağızına peynirli pide tıkiyordu.

Bu parçada hikâyenin yapı unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Olay
- B) Zaman
- C) Kişi
- D) Mekân
- E) Anlatıcı

8. (I) Olmuş ya da olması mümkün olayları anlatan kısa yazı türüne hikâye denir. (II) Hikâyede olay; serim, düğüm, çözüm bölümleriyle aktarılır. (III) Serim, hikâyenin giriş bölümü; çözüm ise sonuç bölümüdür. (IV) Bu bölümlerle aktarılan olayda yer ve zaman belli değildir. (V) Olay tektir ve ayrıntısına da girilmez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

9. Edebiyat alanında iki temel hikâye türü vardır. Olay hikâyesi denilen hikâyelerde belli bir zaman içinde işlenen ana olay vardır. Bu olay; serim, düğüm ve çözüm ilkeleri içinde anlatılır. ----, bu hikâye türünün ilk temsilcisidir. Durum hikâyesi denilen hikâyelerde ise daha çok, içe dönük, psikolojik durumlar anlatılır. ---- ise bu hikâye türünün ilk temsilcisidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıda verilenlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Boccaccio – Puşkin
- B) Gorki – O'Henry
- C) Alphonse Daudet – Gogol
- D) William Faulkner – Edgar Alan Poe
- E) Maupassant – Çehov

10. Modern hikâyeden önceki dönemlerde hikâye türünün işlevini üstlenen türler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Halk hikâyeleri
- B) Mesneviler
- C) Destanlar
- D) Kasideler
- E) Efsaneler

Ad / Soyad :

Sınıf / No :

ÇÖZ
BİTİR

Cumhuriyet Dönemi Roman Anlayışı - II

1. Bireyin iç dünyasına odaklanarak yazan önemli yazarlardan biridir. Eserlerinde özellikle çocukluk, aşk, çevre temalarını ele almıştır. Hikâyelerinde Anadolu ve özellikle doğu insanının konuşmalarını ve şive taklitlerini başarıyla kullanmıştır. *Gönül İşi* ve *Ortadaki Adam* önemli hikâyelerinden bazılarıdır.

Yukarıdaki paragrafta aşağıdaki sanatçılardan hangisine ait özelliklere yer verilmiştir?

- A) Kemâlettin Tuğcu
B) Bahaeddin Özkıışı
C) Mustafa Kutlu
D) Tarık Buğra
E) Peyami Safa

2. a. Talip Apaydın
b. Cevat Şakir Kabaağaçlı
c. Peyami Safa
d. Tarık Buğra
e. Ahmet Hamdi Tanpınar

Yukarıdaki sanatçılardan hangi ikisi ötekilerinden farklı bir roman anlayışının temsilcisidir?

- A) a - c
B) d - e
C) a - d
D) a - b
E) b - e

3. – Hayatının her safhasında edebiyatla iç içe olmuş, edebiyata aşkla bağlanmıştır.
– Edebiyatımızda izlenimci romanın en güçlü örneklerini vermiştir.
– Karakter oluşturmada son derece başarılı olan sanatçı, edebiyatımıza Fahim Bey gibi unutulmaz bir karakter kazandırmıştır.

Yukarıda kısaca tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarık Buğra
B) Peyami Safa
C) Abdülhak Şinasi Hisar
D) Ahmet Hamdi Tanpınar
E) Mustafa Kutlu

4. “İstanbul’da konservatuvar öğrencisi Neriman ile Şinasi, birbirlerini yıllardır seven iki gençtir. Neriman’ın babası Faiz Bey, Osmanlı geleneklerine saygılı Şinasi’nin, kızıyla evlenmesine izin verse de Neriman kendisini Batı hayranlığına kaptırmış ve evlerinin bulunduğu semti ve orada sessiz, Müslüman hayatını beğenmemeye; tramvaya binerek gidip geldiği Beyoğlu’ndaki aldatıcı hayata imrenmeye başlamıştır. Konservatuvara bir süre devam edip ayrılan Neriman, Macit adında züppe bir gençle buluşmaya başlamıştır. Şinasi ve Faiz Bey, Neriman’daki değişimin farkındadırlar ve buna çok üzülürler. Roman, bir süre bocalamadan sonra Neriman’ın Şinasi’ye dönmesi ve onunla evlenmesiyle sona erer.”

Bu parçada anlatılan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Fatih - Harbiye* B) *İntibah* C) *Huzur*
D) *Kıralık Konak* E) *Sergüzeşt*

5. Muhtar Sefer’in oyunu yüzünden o yaz Çukurova’da hiç para kazanamamış köylülerin kışı yoksulluk içinde geçirmeleri, bir yandan haciz korkusu yaşarken bir yandan da Taşbaşıoğlu’na ermişlik yapıştırtıp ondan medet ummaları anlatılır.

Bu parçada söz edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Kemâl
B) Yaşar Kemâl
C) Sadri Ertem
D) Kemâl Tahir
E) Samim Karagöz

6. **Aşağıda Peyami Safa ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Romanlarında bilinç akımı ve iç konuşma gibi teknikleri kullanmıştır.
B) *Yirmi Asır* adlı gazete çıkarmıştır.
C) *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu* adlı eseri, otobiyografik bir romandır.
D) Server Bedîî takma adı ile *Cingöz Recai* adlı polisiye dizi romanı yazmıştır.
E) Toplumcu - gerçekçi anlayışı benimser.

I. Grup	II. Grup
<i>Benim Adım Mayıs</i>	Sait Faik Abasıyanık
<i>Sevgili Arsız Ölüm</i>	Buket Uzuner
<i>Suskunlar</i>	Orhan Pamuk
<i>Benim Adım Kırmızı</i>	Latife Tekin
<i>Sarıç</i>	

Yukarıda verilen I. gruptaki eserlerden hangisi, II. gruptaki bir sanatçıyla eşleştirilemez?

- A) *Suskunlar*
- B) *Sevgili Arsız Ölüm*
- C) *Benim Adım Mayıs*
- D) *Benim Adım Kırmızı*
- E) *Sarıç*

8. "Tarık Buğra'nın Kurtuluş Savaşı konusunu ele aldığı üçüncü romanıdır. Eserde, Sakarya Meydan Savaşı'nın öncesi ve sonrası anlatılır. Kurtuluş Savaşı'nda büyük fedakârlıklar, büyük kahramanlıklar gösterenlerin yanında hainler ve işbirlikçiler vardır. Roman, bu tür insanların tipik bir örneği olan Ali Yusuf'u, Zile İsyanı'nı ve bu isyanı bastırarak kurtuluş yolundaki engelleri bir bir kaldıran Mehmet Âkif ve Hüseyin Avni gibi şahsiyetleri anlatır."

Yukarıda kısaca anlatılan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Osmancık*
- B) *Dönemeçte*
- C) *Küçük Ağa Ankara'da*
- D) *Firavun İmanı*
- E) *Siyah Kehribar*

9. – Yapıtlarında tarihi, yoğun bir şekilde kullanmıştır.
– İnceleme yazıları ve romanları, İstanbul üzerindedir.
– *Batmayan Gün* ve *İnsan ve Şeytan* adlı romanları geçmiş arayışının bir ürünüdür.
– Eserlerinde özellikle tasavvufun yararlanmıştır.

Yukarıda kısaca tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet Ağaoğlu
- B) Sâmîha Ayverdi
- C) Emine İşinsu
- D) İnci Aral
- E) Nazlı Eray

10. "Hayatımın en mutlu anıymış, bilmiyordum. Bilsedim bu mutluluğu koruyabilir her şey de bambaşka gelişebilir miydi? Evet, bunun hayatımın en mutlu anı olduğunu anlayabilseydim, asla kaçırmazdım o mutluluğu..."

Aşağıdaki yazarlardan hangisinin bu parçadaki roman anlayışıyla eser vermesi beklenemez?

- A) Yusuf Atılgan
- B) Bilge Karasu
- C) Orhan Pamuk
- D) Nazlı Eray
- E) Sabahattin Ali

11. I. *Fatih - Harbiye*
II. *Yalnızız*
III. *Gönül İşi*
IV. *Mahur Beste*
V. *Oğlumuz*

Yukarıda verilen eserlerden hangileri türü bakımından farklıdır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve V
- D) II ve V
- E) III ve IV

12. Yazar, konularını daha çok büyükbaşının yanında çocukluğunu geçirdiği Adapazarı ve çevresi köy ve kasabalarından, İstanbul'un kenar mahallerinde sefalet ve serseriliklere kaymış insanların hayat dramlarından aldı. *Drina'da Son Gün* adlı romanında II. Dünya Savaşı yıllarında Yugoslavya Türklerinin çektikleri sıkıntıları anlattı. *Sarduvan*, *Rezil Dünya*, *Ateşi Yakanlar* en tanınmış romanlarıdır.

Bu parçada söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhan Duru
- B) Faik Baysal
- C) Samim Kocagöz
- D) İlhan Tarus
- E) Sabahattin Ali

Ad / Soyad :

Sınıf / No :

ÇÖZ GETİR

Eleştiri

1. Bir sanatçının, sanat eserinin iyi ya da kötü, güçlü veya zayıf yönlerini ortaya koyarak okuyucuya eser hakkında çok yönlü bir bilgi verme amacıyla yazdığı yazılardır.

Yukarıda tanımı yapılan tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiri B) Röportaj C) Mülakat
D) Makale E) Deneme

2. I. Herhangi bir konuda bir görüşü, bir düşünceyi savunmak ve kanıtlamak için yazılan yazılara denir.
II. Bir yazarın herhangi bir konu hakkındaki kişisel görüş, anlayış ve düşüncelerini kanıtlama gereği duymadan hoş bir üslupla yazdığı, kısa fikir yazıdır.
III. Bir yazarın, bir konuyu inceleyip araştırarak ve kendi görüşlerini, yorumlarını da ekleyerek oluşturduğu gazete yazısıdır.
IV. Bir insanı, bir konuyu, bir yapıtı, doğru ve yanlış yönlerini bulup göstermek amacıyla inceleme işidir.

Yukarıda tanımı yapılmayan düzyazı türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Röportaj B) Makale C) Fıkra
D) Anı E) Eleştiri

3. Yazmanın üstadı Tolstoy'un 1881 yılında kaleme aldığı bir başyapıt daha. Beş bölümde Tolstoy, devrin Rus köy dünyasından da izlenimler edinmeyi sağlayan tasvirleri içinde, özünde "maddi terakkisini tamamlamış insan, daha neye ihtiyaç duyar?" sorusunun cevabını barındıran öyküler sunuyor okuyucusuna. Yazılmasının üzerinden 130 yılı aşkın süre geçmesine karşın, betimlemelerinin yalınlığı içerisindeki derinliği, çıkarımlarının güncelliğini yitirmeyişi, büyük yazarlara yaraşan bir marifet olarak her daim Tolstoy ismi ile birlikte anılıyor.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinden hangisinden alınmış olabilir?

- A) Makale B) Eleştiri C) Röportaj
D) Mülakat E) Biyografi

4. Fecriâti'de Yakup Kadri, Ahmet Haşim, Hamdullah Suphi, Mehmet Fuat Köprülü ve Şahabettin Süleyman eleştiri türünde yazan sanatçılardır. Millî Edebiyat Dönemi'nde ise ----'in *Millî Edebiyat Meselesi ve Cenap Bey'le Münakaşalarım* adlı eseri, eleştiri türünün bilinen örneğidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ömer Seyfettin
B) Ziya Gökalp
C) Ali Canip Yöntem
D) Mehmet Emin
E) Reşat Nuri Güntekin

5. **Aşağıdaki eserlerden hangisi diğerlerinden farklı türde yazılmıştır?**

- A) *Kavgalarım*
B) *Tahrib-i Harâbât*
C) *Şiir Tahlilleri*
D) *Destursuz Bağa Girenler*
E) *Gurebahâne-i Laklakan*

6. Yazar, bu hikâyesinde alaycı bir tarzda konuşmuş ve konusunu ironiyle beslemiştir. Alaycı tutumunun ölçüsünü kaçırdığı sıralarda hikâyenin başarı oranı azalmıştır. Yazar, hikâyeyi bir köy öğretmenin ağzından yazmaya karar vermiş ve bu öğretmenin olayları anlayışı, yazarın anlayışından daha sınırlıdır. Öğretmen, olup biten işlerin çok yüzeyinde kalmış, hükümet memurlarının çevirdiği dolapları bir bütün olarak görememiştir. Bu durum da yazara büyük bir ironi fırsatı hazırlamıştır.

Bu parçada aşağıdaki yazı türlerinden hangisine ait özellikle ağır basmaktadır?

- A) Eleştiri B) Röportaj C) Makale
D) Deneme E) Fıkra

7. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi'nde eleştiri türünde eser veren sanatçılardan biri değildir?

- A) Ahmet Şuayp
- B) Hüseyin Cöntürk
- C) Orhan Burian
- D) Cevdet Kudret Solok
- E) Orhan Şaik Gökyay

8. ----; incelediği metinleri gelenek ve zihniyet bağlamında biçim, içerik, üslup, ahenk, sanat vb. yönlerden değerlendirdi. İncelemelerinde tarihî ve psikolojik metodu birlikte kullandı. İnceleme - eleştiri, antoloji, ders kitabı, deneme ve makale türünde eserler verdi. *Tevfik Fikret Devir - Şahsiyet - Eser, Şiir Tahlilleri, Tanpınar'ın Şiir Dünyası, Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar, Hikâye Tahlilleri* yazarın eserlerinden bazılarıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Nurullah Ataç
- B) Suut Kemâl Yetkin
- C) Memet Fuat
- D) Asım Bezirci
- E) Mehmet Kaplan

9. Aşağıdaki sanatçı - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Mehmet Kaplan - *Şiir Tahlilleri*
- B) Nurullah Ataç - *Millî Edebiyat Meselesi ve Cenap Bey'le Münakaşaları*
- C) Gürsel Aytaç - *Çağdaş Türk Romanı Üzerine İncelemeler*
- D) Berna Moran - *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış*
- E) Orhan Şaik Gökyay - *Destursuz Bağa Girenler*

10. Sanatçı, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi mezundur. 1940'tan başlayarak çeşitli gazete ve dergilerde şiirler ve öyküler yazmıştır. 1953'ten sonra yazdığı eleştirilerle dikkatleri üzerinde toplamıştır. Eleştirileriyle gerek sanatçılar gerekse sanatseverlere yol göstermiştir. 1965'te *Gerçek Yayınevi*'ni kurmuştur. Bu yayınevinde başlattığı *Yüz Soruda* dizisi büyük ilgi görmüştür. Eleştiri alanında ödül almıştır. *İnsan Tükenmez, On Türk Romanı, Türkiye'de Roman ve Toplumsal Değişme, Eleştiri Günlüğü, Eleştiride Kırk Yıl, Reşat Nuri'nin Romancılığı* önemli yapıtları arasında yer alır.

Bu parçada söz edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Berna Moran
- B) Fikret Otyam
- C) Mina Urgan
- D) Fethi Naci
- E) Vedat Günyol

11. I. *Dile Gelseler*
II. *Yeni Türkiye Ardında*
III. *Çalakalem*
IV. *Günlerin İçinden*

Yukarıdakilerden hangileri Vedat Günyol'un eleştiri türündeki eserleridir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) Yalnız III
- E) III ve IV

12. Aşağıdakilerden hangisi gazete çevresinde gelişen metinlerden değildir?

- A) Makale
- B) Fıkra
- C) Eleştiri
- D) Röportaj
- E) Gezi Yazısı